

06.05.2020

Yleisten kirjastojen konsortion ohjausryhmän kokous, muistio

Paikka: TEAMS -kokous

Aika: 6.5.2020 klo 10-13

Kutsuttu: Salla Elo (Nurmijärvi), Kaisa Hypén (Turku), Merja Lonkainen (Lohja, poissa), Minna Männikkö (Oulu), Virva Nousiainen-Hiiri (Helsinki, Yleisten kirjastojen konsortion pj.), Eija Sjöblom (Kemiönsaari), Jarmo Tikka (Kotka), Laura Tyysteri (Somero), Pia Kontio (Mikkeli), Hanna Martikainen (JKL), Tuija Sirviö-Lappalainen (Iisalmi), Kai Sormunen (Joensuu), Marja Hjelt (sihteeri, Yleisten kirjastojen konsortio) Matti Sarmela, Aija Laine (Valtakunnallinen kehittämistehtävä).

Etäyhteys: Koronaepidemian vuoksi kokous pidetään kokonaisuudessaan etänä. Varajäsenillä mahdollisuus seurata kokousta.

Paikalla etäyhteydellä: Kontio Pia, Sirviö-Lappalainen Tuija, Jarmo Tikka, Rossi Liisa, Sormunen Kai, Salla Elo, Sarmela Matti, Laine Aija, Sjöblom Eija, Hypen Kaisa, Martikainen Hanna, Laura Tyysteri, Virva Nousiainen-Hiiri, Katri Vääntinen,

1. Kokouksen avaus, PJ avasi kokouksen klo 10:08
2. Työjärjestyksen hyväksyminen, hyväksyttiin
3. Ajankohtaista kirjastoista
  - Kokemuksia koronan aikaisesta poikkeustilasta
    - i. Lumme: Osassa kunnista ollut yt-neuvotteluja, joissakin päädytty lomautuksiin ja ainakin Mikkeliissä osa kirjaston henkilökunnasta on lisäksi parhaillaan palkanmaksun keskeytyksellä. Hallinnollinen työ on näiden johdosta lisääntynyt. Joissakin kunnissa kirjaston henkilökunta on tehnyt sulkuaikana myös muita kuin kirjaston töitä. Yhteydenpito ja yhteistyö on poikkeustilan aikana ollut tavallista tiiviimpää sekä Lumme-kirjastojen kesken että AKE-kirjaston järjestämien etäkahvien myötä koko maakunnan tasolla. Etätyö ja -kokoukset tulleet entistä tutummiksi. Lumme-kirjastoissa e-aineistojen markkinointia on tehostettu, otettu käyttöön etänä asiakkaalle tehtävä e-asiakkuus ja uudenlaisia verkossa tapahtuvia kokeiluja on tehty. E-aineistojen käyttö on kasvanut. Mikkelin lomautukset peruttu

06.05.2020

- ii. Blanka: Sekä Kemiönsaarella että Paraisilla on henkilökunta saanut olla töissä. Nyt vapunaattona tilanne on se, että meillä on lomautusuhka toukokuun lopulla, konsortion kokouksen alkaessa tiedetään varmaan miten tässä käy. Olemme siivonneet... aineistoa on poistettu urakalla ja ihan konkreettista työhuoneiden ja hyllyjen siivoamisesta on myös ollut ohjelmassa.
1. Meillä e-aineistojen käyttö on lisääntynyt, mutta ei ehkä niin paljon kuin olisi odottanut. E-aineiston käyttövaroja lisättiin heti sulun alkaessa varsinkin Bibliossa (meillä pay per view). Budjettirajat paukkuivat jo ennen sulun alkua, joten vaikea sanoa kuinka paljon sulkua on lisännyt käyttöä, lisäys Bibliossa on n. 25%. Ellibsin kasvu on noin 100%, mutta käyttö on paljon Bibliota pienempää. Tammikuussa käyttöönotetun Viddlan käyttö on ollut aika tasaista, huhtikuun käyttö itseasiassa pienempi kuin maaliskuun. Vaikea sanoa erityisolojen vaikutuksesta, kun palvelu on ihan uusi. Lehdistä meillä on käytössä vain Pressreader.
  2. Olemme tehneet satutunteja, manuaaleja, näyttelyvideoita, kirjakeskusteluja ym virtuaalimaailmaan, osa on menestynyt tosi hyvin, osa ei.
    - a. Suosituin on ollut Tant Monan satutunti, yli 7 t katselukertaa (meille ihan älytön määrä):
<https://www.youtube.com/watch?v=wntEia66OR8>
  3. Lomautusuhka myös peruuntunut, henkilökunnan digiloikka ollut ihan huomattava, saanut tehdä rauhassa.
- iii. Vaski kirjastoiden poikkeusajan ilmiöitä:
1. e-kirjojen lainaus kasvanut noin 33, varaukset noin 50 %, Kirjastokinon käyttö kasvanut 137 %
  2. e-kirjojen hankinnat yli tuplaantuneet (aiemmin keskimäärin 220 lis. / kk, maaliskuun lopun – huhtikuun alun aikana lähes 530 hankittua lisenssiä)
  3. kehitetty uusia verkkopalveluita: Kirjallisuutta koronan aikaan, Omakirjaston laulu- ja lukuhetket, osallistutaan Kirjaston satumaailmaan, Kulttuuri kuuluu!, osa lukupiireistä toimii etäpiireinä, samoin vinkkaukset, Kirjaston aamukahvit insta-livessä ym.

06.05.2020

- iv. Somero: E-aineistoista Someron kirjastossa on korona-aikana panostettu pelkkiin e-kirjoihin, joissa oli suurin kysyntä jo ennen kriisiä. Pienen kirjaston mahdollisuudet aineistojen hankintaan ovat kuitenkin varsin rajalliset, joten olemme asiakkaidemme puolesta tosi onnellisia alkavasta pilotista!
1. Somerolla niin henkilökunta kuin asiakkaatkin tehneet hurjan digiloikan.
- v. Kyyti: Kriisin aikana olemme katsoneet verkossa tapahtuvan lukemisen edistämisen ja asiakkaiden neuvomisen olevan käytännössä ainoita tapoja täyttää kirjastolain kirjainta, mutta henkilöstön siirrot perusturvan tehtäviin sekä toukokuussa mahdollisesti alkavat lomautukset ovat heikentäneet mahdollisuuksia toteuttaa niitä. Myös epävarmuuden aiheuttama stressi on ollut kova. Paljon on kuitenkin saatu aikaankin: yläkoululaisille vinkkausta etänä, lapsille satu- ja nukketeatterivideoita, aikuisille neule & novelli -livejä ja -videoita sekä paljon erilaisten verkosta löytyvien sisältöjen vinkkaamista. Valtavan paljon on opittu sellaista uutta, josta on hyötyä jatkossakin. Myös isompaa aineistoprojektia on ehditty edistää jonkin verran.
1. Sulku-aikaa on hyödynnetty varsin eri tavoin isommissa kunnissa. Kotkassa on tehty alun perin kesälle suunniteltu tilauudistus, jossa on järjestelty tiskit uusiksi, lisätty työskentelytilaa ja siirretty lapset ja nuoret uusiin monipuolisempiin tiloihin. Kouvola taas teki taktiset ja aikaisti jo ennen koronaa päätetyt kesän lomautukset keväälle. Ensimmäinen erä lomautettuja on siellä juuri jäänyt pois töistä.
  2. Kotkassa töiden osalta arki on kaikesta huolimatta monella jatkunut olosuhteisiin nähden suht. normaalina asiakaspalvelun puuttumista lukuun ottamatta. Pääosin asiakaspalvelussa työskentelevistä työntekijöistä osa on siirretty kaupungin organisoimaan iäkkäiden asiointipalveluun ja puhelinpäivystykseen. Normaaliin sisätöiden lisäksi on inventoitu kokoelmaa, tehty poistoja ja päivitelty somea aktiivisemmin.

06.05.2020

3. Kouvolassa lomautukset jatkuvat, osa lomautuksista ajoittuu pahasti kirjastoiden avaamisen aikaan.
  4. E-kirjojen ja -äänikirjojen hankintaa on lisätty noin puolitoistakertaiseksi normaalista ja olemme koittaneet mainostaa e-aineistoja somessa ja verkkokirjastossa. E-aineistojen lainaus on kasvanut ja myös tukipyyntöjen määrästä ja laadusta on huomannut, että selvästi uusia kokemattomampia asiakkaita on päättännyt poikkeusaikana lähteä kokeilemaan sähköisiä aineistoja. Sähköisten palveluiden etäneuvonta on yllättävän aikaa vievää, kun ei voida harjoitella liveinä palveluiden käyttöä asiakkaan laitteella, vaan yritetään pärjätä sähköpostilla ja puhelimella.
  5. EMagzin etäkäyttö starttasi juuri koronasulun kannalta sopivasti huhtikuun alussa. Kyytin hankkima lehtivalikoima ja lisenssien määrä on pieni, joten käännetyksiä on tullut heti alusta lähtien tasaisesti. Hankittiin mitä budjetti antoi myöten ja tarkastellaan tilannetta uudestaan myöhemmin. Kirjastokinon käyttöä päätettiin jatkaa vähintään vuoden loppuun, mikä on sekin poikkeusaikana hyvä lisä e-palveluihin, vaikka tarjonta hieman toivomisen varaa jättääkin.
- vi. Nurmijärvellä mietittiin lomautuksia mutta ne jätettiin lopulta tekemättä ja sen sijaan suositellaan koko kunnan henkilöstölle 2 viikon palkatonta tänä vuonna. Päätös josta riemuitsemme siksikin että nyt se säästö voi jo jotain ollakin, sen sijaan että 50 aika pienipalkkaista kirjasto-kulttuuri-liikuntapuolen henkilöä olisi ollut kuukauden lomautettuna.
1. Hyvinkäällä on talous ennätysellisen kuralla ja siellä on sekä normi YT:t tämän takia että korona-yyteet. Enpä nyt muista, onko heidän korona-yyteensä päättyneet ja miten. Mutta tiukkaa siellä on ja alkuvuodesta ainakin oli tiukka rekrykielto niin ettei edes äitiyslomalaisen tilalle saanut suorilta ottaa sijaista. Paavolan sivukirjastoa on esitetty laukkautettavaksi vaan kansalaiset kyllä protestoivat sitä vastaan.

06.05.2020

2. Riihimäellä painitaan kanssa yhä talouden tasapainotuksen kanssa, mutta se kurjuus on ollut päällä jo pidemmän aikaa. Hausjärvellä menee kai tasaisimmin.
3. Korona-aikaan tietävästi Nurmijärvellä on eniten oltu etätöissä, yli puolet henkilökunnasta pysyvästi. Pieni osa on saanut käydä lähitöissä ja pitääkin siellä jonkun olla, koska kirjauutuuksia tulee ja niitä on hyvä laittaa eteenpäin koko ajan. Siis odottamaan noutoa yms. Myös kokoelmanhoidon kannalta tämä olisi nyt unelma-aikaa, paitsi että se 10 hengen maksimi määrä tekee sen ettei sitä porukkaa sitten kerralla ole määräänsä enempää paikalla eikä kaikkii paikallaolijat ole nyt niitä, joilta kokoelmanhoito sujuu. Tietävästi Riksussa ja Hyvinkäällä henkilökuntaa on enemmän lähitöissä ja näitäkin hommia varmaan tehty enemmän.
4. Osa henkilökunnasta on tehnyt etänä korvaavia hommia, etenkin seniorityötä muutenkin tekevät ovat ottaneet osaa vanhuksien soittorinkitoimintaan. Ja koulujen ruokajonojen etäisyyksien valvojina ainakin on meiltäkin henkilöitä.
5. Sähköisiä palveluita on tietenkin mainostettu. On otettu osaa KEHUn AKE-kaffeille. On opittu kaikenlaista uutta digitekniikan suhteen. Teams on alkanut toimia aivan uudella tasolla ja vaikei kaikki edelleenkaan käytä sitä yhtä aktiivisesti ja sujuvasti, tämä aika on kaiketi tehnyt sen, että jokainen on oppinut siellä surffaamaan jotenkin ja sitä hyödyntämään.
6. Nurmijärvellä on laitettu pystyyn kauan suunniteltu sähköinen lukupiiri facebookiin ja Hyvinkäällä on lukupiiriä toteutettu vanhassa blogissa. Nuorisolle on uuden virkailijan toimesta perustettu oma Insta kanava, ja siellä on ollut jo livelähetystäkin yms. yms. Digineuvontaa annetaan nyt puhelimesta ja tosiaan se e-aineistoja varten tarkoitettu kirjastokortin teko on käytössä. Samoin poikkeusajan johdosta annetta pin-koodi tekstarilla. Ei ole olleet supersuosittuja, mutta kuitenkin jonkun verran on ollut molemmille kysyntää.

06.05.2020

7. Palautuksia on nyt alettu ottaa vastaan. Nurmijärvelle ei ole automaatteja, niin on avattu eteiseen ovet ja kärryyn voi jättää palautukset. Asiakkaat ovat tämän mahdollisuuden kivasti löytäneet ja hyödyntäneet.
  8. Sulkuajan jälkeen Nurmijärven kirjastojen asiakastiskeille asennetaan suoja-pleksit ja halukkaat saavat käyttöönsä kasvovisiirin.
- vii. Jyväskylä, Sulkuajana ollut Keski-Suomen sairaanhoitopiirin määrittelemänä 10 hengen rajoitus kaikissa tiloissa, pääkirjasto-kansalaisopistotalolla kirjaston kiintiö ollut 7 työntekijää/päivä.
1. kokoelmatöitä tai hyllysiirtoja ei siis paljon ole päästy tekemään. Hankintaa ja kuvailua on tehty koko ajan. Tapahtumia ja asiakaspalvelua siirretty verkkoon, palvelupuhelin toiminnassa. Koko Keskin alueella on hankittu chat-palvelu, joka käynnistyy lähiaikoina.
  2. Palautuksia ei alettu heti ottamaan vastaan, käynnistämme uloslainauksen ja palautukset yhtä aikaa perjantaina, jolloin avaamme 5 kirjastoa 14:sta. Tilaan pääsee sisälle (jollei Avin infokirje sitä estä, ennakkotietojen mukaan ei). Toukokuussa viisi kirjastoa ovat auki klo 12-18. Palautusluukut ovat auki vastaavasti, eivät muuten. Hyllyillä kiertelyä ei ole mahdollista, vaan rajaamme tiukasti tilan ohjausköysillä. Lainaaminen onnistuu suunnitelman mukaan vain hyllyvarauksen kautta. Ohjaamme asiakkaat automaateille. Maksuja ei oteta vastaan, vaan ohjataan maksamaan verkkokirjastossa. Paljon opastusta tiloihin, turvavälit pyritään pitämään vain opastein, emme ryhdy portsareiksi, ellei ole pakko. Keskin kuljetukset käynnistyvät tänään normaalin ajoaikataulun mukaan.
  3. Korona vaikuttaa kaupungin talouteen (luonnollisestikin). Kaupunki käynnistää useampivuotisen talouden tasapainotusohjelman, säästöjä tulossa myös kirjastolle.
  4. E-aineistot: heti sulun alettua siirsimme Keskissä fyysisistä kokoelmista rahaa e-aineistoihin ja ostimme lisää Ellibs-lisenssejä, eMagz-lehtiä (myös sanomalehdet) ja Rocway-

06.05.2020

kursseja. Käyttö on noussut melkoisesti. Liitän tähän Juha Hälisen tekemän tilastokoosteen:

- a. Ellibs: huhtikuussa 10157 lainaa (4955 e-kirjat ja 5202 äänikirjat). Uusi ennätys, ja jos vertaa vaikka edellisen vuoden huhtikuuhun (5064) on käyttö tuplaantunut. Kuten lukemista näkyy, kun vertaa alla oleviin maaliskuun lukuihin, suurinta kasvu on e-kirjoissa. Verrattuna fyysisen aineiston lainalukuihin koko Keski-kirjastoissa, niin näillä yhteislukemilla e-kirjat/e-äänikirjat olisi kirjojen, e-lehtien, lehtien ja dvd-levyjen jälkeen viidenneksi suosituin aineistolaji.
- b. eMagz: huhtikuussa 31806 lukukertaa. Uusi ennätys. Maalikuussa tehty edellinen ennätys meni komeasti rikki ja käyttö lähes tuplaantui siihen verrattuna. Erityinen käyttöpiikki oli pääsiäisen aikoihin. Turnaway-lukema (27552) on myös lähes yhtä suuri kuin lukukerrat ja tämä vaikuttaa väistämättä negatiivisesti käyttökokemukseen. Helsingin Sanomat meni heti palvelun ylivoimaisesti suosituimmaksi lehdeksi ja Maaseudun tulevaisuus kakkoseksi niukasti ohi Suomen kuvalehdestä, Annasta, Tekniikan maailmasta, Seurasta ja Me Naisista. Näillä lukemilla e-lehdet on toiseksi suosituin aineistolaji kirjojen jälkeen.
- c. PressReader: etäkäyttöä 4028 lukukertaa. Uusi ennätys. Täällä näyttää kiinnostavan niiden maiden sanomalehdet, joissa korona on levinnyt: ykkösenä Svenska Dagbladet ja perässään The Washington Post, Hufvudstadsbladet, Aftonbladet, 毎日新聞 (Mainichi, Japani), The Guardian, Corriere della Sera ja Daily Mail.
- d. Naxos Music Library ja Naxos Spoken Word. Naxoseilla on omat käyttäjänsä, eikä korona-aika ole tuonut juurikaan uusia.
- e. Rockway (maaliskuu 79 lainaa, huhtikuu 74 lainaa). Vuodentakaisiin lukemiin nämä Rockwayn lukemat

06.05.2020

ovat maaliskuussa tuplasti isommat ja huhtikuussa nelinkertaiset.

- viii. Helsinki, Parhailaan valmistellaan uloslainausta, odotellaan AVIN ohjeistusta. Uloslainaus aloitetaan 8.5. Helsingissä. Henkilöitä muissa kaupungintehtävissä, millä aikataululla saadaan henkilöstö takaisin ja tekniset suojausratkaisut tehtyä. Helsingissä on tuotettu mittavaa streemaustuotantoa. Chatti ollut kovin kysyttyä, kysymykset nelinkertaistuivat, myös puhelinpalvelussa ruuhkaa.
- ix. Joensuu, lomautuksia, tilanne yllätti. Kirjastojen johtajat ja yksi henkilö tekemään hankintoja, muut lähtivät. Vaara kirjastot myönsivät lisärahoja digimediaan ja niitä käytetty. Kysyntä kasvanut. Some materiaalia tehty, digiloikkaa tehty. Tarvikehankintoja kirjastoiden avaamista varten, pleksejä yms suojarusteita. Työpäivät olleet rauhallisia, Celia palvelua ja eilisestä puhelimella kyselyjä uloslainauksesta. Työtä riittänyt.
- x. KIFI, valtakunnallinen kehittämispalvelu ei ole elänyt mitenkään ihmeellistä poikkeusaikaa. He ovat huolehtineet verkkopalveluiden ylläpidosta. Käyttö on kasvanut. Kirjasammossa on noin 10 000 istuntoa päivässä. eKirjaston betaversiota hierottu ja testattu ja yritetään saada tuotantoon tässä kuussa. Sanaston sopimus työllistännyt paljon. Poikkeusaika on testannut, millainen digitaalinen kirjasto todellisuudessa on.
- xi. Iisalmi: e-aineistojen lainaus on kolminkertaistunut ja jatkaa kasvuaan. Ehdoton pelastus tässä on ollut Biblio, jossa ei synny varausjonoja, vaan asiakkaat saavat lainattua sen, mitä haluavat ilman jonottamista. Luulen, että jos mentäisiin esim kansallisessa e-kirjastossa siihen, että asiakkaiden tarvitsisi jonottaa aineistoaan, niin se nähtäisiin meidän asiakaskunnassamme niin suurena huononuksena palveluun, ettei sitä haluttaisi.

1. E-kirjasto on ollut kovassa käytössä, ja Biblio-kokoemasta löytyy runsaasti valikoimaa asiakkaiden käyttöön.

	kokonaislainaus	E-kirjat	E-äänikirjat
2020-04	1320	605	715
2020-03	760	298	462

06.05.2020

2. E-lehdistä kaivattaisiin kansallista sopimusta konsortion kautta, niin että e-lehtien saatavuus olisi verrannollinen eri kunnissa. Eli siihen toivon konsortion keskittyvän. Toki myös etäkäyttö olisi hyvä.
3. Rutakko-kirjastot ovat olleet suljettuna poikkeustilan takia ja sulkuaikojen erääntyvien lainojen eräpäivää on automaattisesti jatkettu eikä mitään muistutuksia ole lähtenyt. Uusia varauksia on otettu vastaan, mutta asiakkaille ei lähde ilmoitusta noudettavasta varauksesta. Palautuksia ei ole otettu lisalmessa vastaan mutta pienemmissä kirjastoissa on niitä alettu ottaa vastaan.
4. Lisalmessa henkilökunta alkoi pitää lomaa toukokuussa ja lomautukset alkavat näillä näkymin kesäkuussa. Henkilökunnalle tulee lomautusta 2-3 viikkoa kesän aikana. Myös Rutakon-kirjastoverkon kirjastoissa henkilökuntaa on lomautuksilla tai kesälomalla.
5. Kirjastojen avautumiseen olemme alkaneet varautua pienimuotoisella suunnittelulla. Pisarasuojia on jo asennettu ja käsidesit, turvavälit ja muistakin suojautuskeinosta on puhuttu.
6. Poikkeustilan aikana olemme tehneet melkoisen digiloikan. Avasimme poikkeustilan aikana Rutakko-kirjastoverkon päivitetty verkkosivut ja otimme myös helmikuun lopulla käyttöön Mobiilikirjaston. Näiden uusien palvelujen käyttöön olemme opastaneet asiakkaitamme opastusvideoiden avulla.
7. Meillä on myös tehty livelähetyksiä satutuokioista, kirjakahvilasta ja esim. pääsiäisaskartelusta. Nämä lähetykset ovat saaneet paljon tykkäyksiä ja katselijoita. Piirretyt satutuokiot ovat saaneet jopa 3500 katselukertaa.
8. Ala- ja yläkouluilla on annettu kirjastonkäytön opetusta ja kirjavirkkausta Teamsin kautta. Koska käytäntö on todettu hyväksi, tulemme jatkamaan käytäntöä poikkeusajan jälkeen.

06.05.2020

9. Kokoelmatyötä olemme jatkaneet entiseen malliin ja syksyn hankinnat on saatu tehtyä aikataulujen mukaisesti. Aineistolähetykset ovat tulleet myös aikataulujen mukaisesti ja uusi aineisto odottaa kirjaston avautumista.
  - xii. Yleisessä keskustelussa todettiin, että kirjojen mukana ei ole virusriskiä, halutessaan voi kirjoja käsitellessä käyttää hanskoja, ei tarvetta desinfiointiin tai suoja-aikoja.
- Muita kuulumisia
    - i. Lumme-kirjastojen kuulumisia: Lumme-kirjastot liittyvät syksyllä Sansian kilpailuttamaan aineistonhankintasopimukseen ja ottavat samalla hankintaportaalin käyttöön. Lumme-kuntien mahdollisuuksia yhteiseen kirjastopalvelutuotantoon selvittävä hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen. Heinäveden kunta vaihtaa maakuntaa ja siirtyy samalla Lumpeista Vaara-kimppaan vuodenvaihteessa.
    - ii. Blanka-kirjastoista:
      1. Kaikissa Blanka-kirjastoissa on tällä viikolla aloitettu RFID tarroitus. Se oli budjetoitu ensi vuodelle mutta sitä aikaistettiin.
      2. Paljon on tehty, paljon saa aikaiseksi, kun ei ole asiakkaita, mutta mukava olisi jo tavata asiakkaitakin!
    - iii. Turun ajankohtaisia asioita:
      1. Kohan käyttöönottoprojekti käynnistynyt, Kohaan siirrytään toukokuussa 2021
      2. uuden aineiston käsittely-yksikkö otettu käyttöön joulukuussa 2019, nyt kuvailu ja niteiden käsittely hoituu keskitetysti yhdessä tilassa aiemman hajautetun mallin sijaan
    - iv. Someron kirjaston kuulumisia
      1. AVI:lta saimme myönteiset päätökset kahteen hankkeeseen: saamme vihdoin lainausautomaatit (syksyllä tarkoitus esittää päättäjille uudelleen myös omatoimikirjastoa) ja lisäksi aloitamme syksyllä alakoululaisten lukemisen edistämiseen tähtäävän Tarinat tutuiksi itse tehden -hankkeen, jossa lapset pääsevät

06.05.2020

tutustumaan kirjallisuuteen muiden taidemuotojen välityksellä.

v. Nurmijärven kuulumiset

1. Vuosi 2020 on Seitsemän veljeksien julkaisemisen 150 vee juhluvuosi ja Nurmijärvellä oli alkuvuodesta jo monenmaista tapahtumaa sen tiimoilta ja monta on suunnitteilla loppuvuodeksi. Kaikkia ei nyt tietty koronan takia voida toteuttaa, mutta on meillä esimerkiksi kirjanmerkin kuvituskilpailu alakoululaisille 7veljeksien valituista aiheista ja lisäksi kaikille avoin sitaattikilpailu, jossa pitää laittaa kirjasta poimitut lausahdukset kronologiseen järjestykseen ja tietää kuka sen sanoo. Näihin voi osallistua ilman että koronarajoitukset erityisemmin estävät.
2. Suunnitteilla oli myös 7veljestä pakohuone yhdessä Nurmijärven ja Tuusulan kunnan kirjasto-museotoimien kanssa. Se piti olla museoissa kesällä ja kirjastoissa syksyllä. Nyt kesän osuus jää pois, ja syksystä ei tietystikään kukaan tarkkaan tiedä. Suunnittelua kuitenkin jatketaan.
3. Myös lapsille ja nuorille suunnattu kulttuuripolku piti aloittaman tänä vuonna, vaan saapa nähdä, voidaanko heti kaikessa laajuudessa alkaa toteuttaa. Siinä siis on kulttuuriohjelmaa esiopetuksesta ysiluokkiin ja joka vuosiluokalle on suunniteltu oma ohjelmansa vastuun jakautuen kulttuurin, museon ja kirjastojen kesken. Nurmijärvellä palkattiin eläköityneen apulaisen tilalle virkailija, jolla nimenomaan on vastuualueenaan kulttuuripolun koordinointi. Hän aloitti sattumalta juuri kun iski koronasulku päälle. Mutta hän on nuori ja pirteä somesuuntaunut henkilö eikä hirveästi näytä tästä kärsineen.
4. Kirkes ja Ratamo kimppojen yhdistymistä suunnitellaan

4. Konsortion tavoitteet vuodelle 2020 ja budjetti (liite)

- Virva esitteli budjetin, budjetin kokonaissumma on 185 982€. Budjetista on juoksevien kulujen lisäksi tarkoitus rahoittaa Valtakunnallisen

06.05.2020

digimediahankkeen alustatestauksissa tarvittava sisältö, sillä OKM rahoitusta ei voi käyttää sisältöihin. Testauksessa on kuitenkin oltava sisältöä.

- Yleisessä keskustelussa nousi esiin:
  - i. Metatietohanke puuttuu budjetista, koska hanke on ”jäissä”, siihen on varattua 1000€, ei käytetty viime vuonna. Mikäli hanke lähtee käyntiin, tuodaan asia uudelleen ohjausryhmän käsittelyyn
  - ii. Sisältörahasta kysymys ja miten liittyy hankkeeseen. Rahoitus hankkeen sisällöille sai kannatusta.
- Budjetti hyväksyttiin esitettynä
- Konsortion tavoitteiksi esitettiin
  - i. Uusien digiaineistojen etsiminen ja esittely. Tarjonnan löytäminen on haasteellista ja toivotaan leveämpää tarjontaa
  - ii. Koti- ja pohjoismaisten aineistojen tarjonnan selvittäminen
  - iii. eAineistoryhmän aktivoiminen
  - iv. Kirjastopuolen hankintayhteistyön kehittäminen muidenkin kuin e-aineistojen osalta
  - v. Konsortion työn näkyväksi tekeminen
    - 1. kohderyhmä kunnat, kuntapäätäjät
    - 2. yhteistyö Kuntaliiton kanssa
    - 3. Lobbausmateriaalia kirjastoille

5. Konsortiosopimuksen päivittäminen

- hankintayhteistyö
  - i. FinElib, voi toimia yhteishankintayksikkönä
  - ii. Pitää määritellä mitkä ovat yhteistyön tavoitteet
    - 1. Yhtenä yhteistyönä on lakiosaaminen, Helsingin lakimiehiä ei voi käyttää valtakunnalliseen toimintaan
  - iii. Vaatii tarkempaa keskustelua, että voidaan määritellä tarpeet
    - 1. Hankintamallien testaaminen
  - iv. Kirjastoiden toiveet ja tarpeet, myös pienten, tulee huomioida hankintayhteistyössä
  - v. Hankintayhteistyö on tärkeää, sillä digisisällöt laajenevat kirjastoissa ja kilpailutusten merkitys kasvaa
  - vi. Digioikeuksien osaamista tulee hankkia ulkopuolelta
  - vii. Päätös. Keskustelua jatketaan FinElibin kanssa ja tehdään testi ja mahdollinen sopimus

06.05.2020

6. Ajankohtaista e-aineistoista

- Koko kansa lukee kampanjan yhteenveto
  - i. Kampanjassa mukana molemmat kotimaista kirjallisuutta tarjoavat palvelualustat: Axiell Biblio ja Ellibs.
  - ii. Lainamäärät olivat kohtalaiset, alueelliset erot lainaamisessa edelleen isot, vaikka tarkasteltaisiin väestöön suhteutettuna. Osoittaa digitalisaation etenemisen eriateisuutta
  - iii. Kampanja-aika oli myöhemmin kuin normaalisti, johtuen syksyllä tapahtuneesta Konsortion henkilövaihdoksesta, ja ajoittui sattumalta Korona-kriisin alkuun. Kirjastoiden sulun vuoksi kampanja-aikaa myös pidennettiin ja kokonaisuudessaan kampanja oli 16.3-13.4.2020
  - iv. Korona sulki myös koulut ja kampanja herätti kiinnostusta myös opettajissa, mutta osalla e-kirjan luetuttaminen etäkoulussa kariutui teknisiin kysymyksiin, kuten kirjastokortteihin ja vaadittaviin laitteisiin

	Suomea lohikäärmeille	Missdåd	Kerrostalo
Ellibs	1147	310	2575
Axiell	62	82	110
	1209	392	2685

- e-aineistoiden lisääminen ja käyttö poikkeustilanteen aikana kirjastoissa
  - v. Konsortio neuvotteli LM tietopalvelujen kanssa sopimuksen poikkeusajaksi Helsingin Sanomien, Turun Sanomien ja Maaseudun tulevaisuuden saamiseksi etäkäyttöön kirjastoihin, joissa on etä-eMagz käytössä. 9 kimpasta viisi tilasi lehdet. Ne ovat olleet erittäin kysytyjä ja vaikka kaikki eivät ole päässeet lehteä välittömästi lukemaan, ei siitä ole tullut palautetta.
  - vi. Digilehtien lukeminen on lisääntynyt huomattavasti kirjastoiden sulkuaikana
  - vii. E-kirjojen lainamäärän kasvua rajoittavat lisenssit. Kasvu tapahtuu samaan tahtiin kuin lisenssimäärien nostaminen. Tämä on havaittavissa myös Pay per view mallia käyttävissä kirjastoissa. Kasvu on tapahtunut sen myötä, että asiakkaiden kuukausittaista lainamäärää on nostettu.

06.05.2020

viii. Sulkuajan päätyttyä seurataan digimedian kysyntää, kuinka paljon nyt uusista lainaajista ja lukijoista jatkaa digilehtien ja e-kirjojen lukemista.

- Valtakunnallisen e-kirjakokoelman teknisentoteutuksen pilotointi
  - ix. Hankkeen esittely ja testaamisen suunnittelu, aikataulusuunnitelman ajoitus ja kesto
  - x. Yleisessä keskustelussa nousseita huomioita
    - 1. Toukokuu on markkinoinnin kannalta parempi kuin kesäkuu
    - 2. Testaamisen käynnistäminen mahdollisimman pian
    - 3. Kokoelmakeskustelua: monipuolinen sisältö on tärkeä, vaikka testaaminen kohdistuu tekniikkaan

7. Katsaus valtakunnalliseen digimediahankeeseen

- Virva esitteli hankkeen
  - i. Projektipäällikön palkkaaminen, haku käynnissä
  - ii. Hanke pyritään aloittamaan mahdollisimman pian
  - iii. Rahoitus myönnetty, 250 000€ valtion lisäbudjetista ja 130 000€ OKM hankerahoituksesta

8. Konsortion koulutuspäivä syksyllä

- Etänä (vain puolen päivän tilaisuus) vai paikan päällä
  - i. Koulutuspäivä pidetään tilanteesta riippuen joko kokonaan etänä tai paikan päällä, ja mahdollisuus osallistua myös etänä
  - ii. ajankohta syys-lokakuun vaihde
- Koulutuspäivän aiheita
  - i. yhteisen kokoelman tekniikkatestauksen tulosten esittely
  - ii. Hankintayhteistyö
  - iii. Valtakunnallisen digimediahankeeseen esittely
  - iv. VoD palvelujen esittely
  - v. Joku julkkis esiintyjä: paniikkpuhe, kirja-alan muutokset?

9. Jäsentilanne

- Jäsenmäärä: 264 kuntaa
- ei uusia jäseniä vuonna 2019

10. Muut asiat

- Ohryns syksyn kokous aikataulutetaan myöhemmin

11. Kokouksen päätös, pj päätti kokouksen 12.34